

Lovforslag nr. L 45. Fremsat den 31. oktober 1984 af socialministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.fl.

(Ændring af klagebehandlingen m.v.)

§ 1

I lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, jfr. lovbekendtgørelse nr. 513 af 1. november 1983, som ændret ved § 2 i lov nr. 156 af 11. april 1984, foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 1, 1. pkt., og i § 18 a, 3. pkt., samt i § 19, stk. 1, 2. pkt., indsættes før »stedfortrædere«: »det nødvendige antal«.

2. § 18, stk. 3, sidste pkt., affattes således:

»Ministeren kan i forretningsordenen fastsætte regler om, at sager, der ikke skønnes at frembyde tvivl, kan afgøres af formanden eller den formanden bemyndiger dertil.«

3. § 18 b, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Socialministeren fastsætter nævnets forretningsorden og kan herunder fastsætte regler om, at formanden kan afgøre sager, der ikke skønnes at frembyde tvivl. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at formanden kan træffe en foreløbig afgørelse i sager, hvor der er tale om en øjeblikkeligt opstået trangssituation.«

§ 2

I lov nr. 605 af 20. december 1972 om den sociale ankestyrelse, som ændret ved § 1 i lov nr. 196 af 25. maj 1983, foretages følgende ændringer:

1. § 6. affattes således:

»§ 6. Ankestyrelsens afgørelse af de enkelte sager træffes i et møde af 1 ankechef, der fungerer som formand, og 2 beskikkede medlemmer.

Stk. 2. I sager, som er omfattet af stk. 1, kan formanden dog udsætte afgørelsen med henblik på udvidet votering på et senere møde, jfr. stk. 3, nr. 3).

Stk. 3. I følgende sager træffes ankestyrelsens afgørelse dog på møde af 2 ankechefer, hvoraf den ene fungerer som formand, og 2 beskikkede medlemmer:

1) Sager om hjælpeforanstaltninger uden samtykke, jfr. lov om social bistand, afsnit VIII, og § 65, stk. 5; jfr. § 124.

2) Sager efter adoptionsloven om samtykke eller anmodning fra ankestyrelsen.

3) Sager der er udsat med henblik på udvidet votering, jfr. stk. 2.

4) Amtsankenævnsafgørelser, som er optaget til behandling i ankestyrelsen, fordi de skønnes at være af principiel betydning, jfr. stk. 6.

5) Sager i øvrigt der ifølge styrelseschefens afgørelse er af principiel betydning.

Stk. 4. Styrelseschefen kan tillige selv deltage i afgørelsen af de sager, der er nævnt i stk. 3, og fungerer i så fald som formand. Er sagen omfattet af stk. 3, nr. 1 eller nr. 2, er det dog en betingelse, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 5. Ankestyrelsens afgørelse i de enkelte sager træffes ved almindelig stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 6. Ankestyrelsens beslutning om, hvorvidt en sag, der er afgjort af et amsankenævn, kan optages til behandling, træffes af 1 ankechef. Beslutning skal foreligge inden 14 dage fra sagens modtagelse i ankestyrelsen.

Stk. 7. Nærmere regler om fordeling af sager mellem ankecheferne og om udtagelse af beskikkede medlemmer til behandling af de enkelte sager fastsættes i forretningsordenen.«

2. § 8, *stk. 3, sidste pkt.*, affattes således:

»I sager, der afgøres efter lov om arbejdsskadeforsikring og lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl., gælder reglerne i førstnævnte lovs § 18, stk. 3, og § 21, stk. 2, og i sidstnævnte lovs § 7.«

3. § 8, *stk. 4*, ophæves.

§ 3

I lov om social bistand, jfr. lovbekendtgørelse nr. 413 af 5. juli 1984, foretages følgende ændringer:

1. I § 15 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

2. § 16 affattes således:

»§ 16. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amsankenævn, som den kommune, som forpligtelsen gøres gældende mod, hører under. § 15, stk. 3, og stk. 4, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.«

3. I § 64, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Det sociale udvalgs afgørelse om anbringelse i dagpleje kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

4. § 72 affattes således:

»§ 72. Bestemmelse om optagelse i en daginstitution træffes af det sociale udvalg, hvis afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

5. I § 77 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Det sociale udvalgs afgørelse om optagelse i daghjem eller dagcenter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 4

I lov nr. 217 af 16. maj 1984 om social pension foretages følgende ændringer:

1. I § 50 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

2. § 51 affattes således:

»§ 51. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amsankenævn, som den kommune, som forpligtelsen gøres gældende mod, hører under. § 50, stk. 3, og stk. 4, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.«

§ 5

I lov om børnetilskud og andre familiefordelinger, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 29. november 1978, som ændret blandt andet ved § 7 i lov nr. 196 af 25. maj 1983 og senest ved § 2 i lov nr. 241 af 23. maj 1984, foretages følgende ændring:

I § 32 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 6

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 81 af 5. marts 1984, som ændret ved § 5 i lov nr. 218 af 16. maj 1984 og lov nr. 240 af 23. maj 1984, foretages følgende ændring:

I § 54 indsættes som *stk. 6*:

»Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 7

Loven træder i kraft den 1. april 1985.

Stk. 2. § 3, nr. 2, og § 4, nr. 2, finder an-

vendelse, hvis amsankenævnets afgørelse er truffet efter lovens ikrafttræden. Er afgørelsen truffet før, finder de hidtidige regler anvendelse.

Stk. 3. § 3, nr. 3-5, finder anvendelse, hvis det sociale udvalgs afgørelse er truffet efter lovens ikrafttræden. Er afgørelsen truffet før, finder de hidtidige regler anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det gældende sociale ankesystem er fastlagt ved lov nr. 605 af 20. december 1972 om den sociale ankestyrelse, der trådte i kraft den 1. juli 1973, og ved lov nr. 224 af 12. juli 1975 om ændring af den sociale styrelseslov, ved hvilken der blev oprettet amtsankenævn pr. 1. oktober 1975 i hver amtskommune og revaliderings- og pensionsnævn pr. 1. april 1976 i hver amtskommune samt i Københavns og Frederiksberg kommuner. I 1975, 1981 og 1983 blev der gennemført ændringer i klagereglerne med henblik på forenkling af ankesystemet og visse administrative lettelser.

Senest blev ved lov nr. 196 af 25. maj 1983 gennemført ændringer i ankestyrelsesloven, bistandsloven m.v., der navnlig sigtede på at lette sagspreset i den sociale ankestyrelse med henblik på en reduktion af sagsbehandlingstiden. Disse regler trådte i kraft den 1. juli 1983. Siden har det været hovedreglen, at afgørelser, truffet af en 1. instans, skal kunne efterprøves af én klageinstans ud fra hensynet til borgernes retssikkerhed. Endvidere kan den sociale ankestyrelse – udover at være 1. klageinstans i sager om arbejdsskadeforsikring, tilkendelse af førtidspension m.v. samt i sager fra Københavns og Frederiksberg kommuner – som 2. klageinstans efterprøve afgørelser, truffet af amtsankenævn, når ankestyrelsen skønner, at sagerne er af principiel betydning.

I overensstemmelse med bemærkningerne i lovforslaget nedsatte socialministeriet efter vedtagelsen af ovennævnte lov et sagkyndigt udvalg, der skulle overveje mulighederne for at effektivisere ankesystemet og stille forslag om, hvorledes forretningsgangen i ankestyrelsen, amtsankenævnene og revaliderings- og pensionsnævnene kunne effektiviseres med henblik på en forkortelse af sagsbehandlingstiderne, der var blevet væsentligt forlænget gennem de senere år på grund af et stigende antal sager såvel i 1. instanserne som i ankeinstanserne.

Udvalget har afgivet betænkning i juni 1984. I udvalgets overvejelser er blandt andet indgået resultaterne om, hvordan det eksisterende ankesystem virker, i socialforskningsinstituttets publika-

tioner nr. 113 af juni 1982 om »Klagerne og det sociale ankesystem« og nr. 120 af juli 1983 om »Det sociale ankesystem og kommunerne«, der er udarbejdet som led i socialreformundersøgelserne.

I betænkningen har udvalget stillet forslag om en række ændringer af det gældende ankesystem, og med udgangspunkt i disse forslag er det foreliggende lovforslag udarbejdet.

Efter ændringerne i ankesystemet pr. 1. juli 1983 er det socialministeriets opfattelse, at der ikke er baggrund for at foreslå væsentlige ændringer af ankebegrænsende karakter.

I overensstemmelse med ankeudvalgets forslag foreslår socialministeriet imidlertid, at den eksisterende ankeadgang til ankestyrelsen i sager om uegnethed mellem kommuner, begrænses, og at ankeadgangen afskæres i sager om børns optagelse i daginstitution eller dagpleje og ældres optagelse i daghjem eller dagcenter.

De øvrige ændringer, der foreslås gennemført, har alle til sigte at lette sagsgangen i ankeinstanserne og revaliderings- og pensionsnævnene med henblik på en hurtigere sagsbehandling.

Hvad angår *ankestyrelsen* foreslås det, at styrelsens sager, bortset fra sager af principiel betydning og sager om hjælpeforanstaltninger uden samtykke m.v. over for børn og unge, som hovedregel afgøres på møde med 1 ankechef – og ikke som hidtil 2 ankechefer – og 2 beskikkede medlemmer. Forslaget, der for så vidt angår antallet af deltagere i mødebehandlingen svarer til ordningen i amtsankenævnene, hvor afgørelse træffes af formanden og 2 af amtsrådet udpegede medlemmer, tilsigter en mere rationel anvendelse af styrelsens stab af ankechefer. – Samtidig foreslås gennemført en bestemmelse, svarende til ordningen i landsskatte retten, om adgang for ankechefen til at udsætte en sag til udvidet votering på et møde med 2 ankechefer og 2 beskikkede medlemmer; denne ordning sigter på afgørelse af sager om spørgsmål, som der opstår tvivl om under mødebehandlingen. Det vil være spørgsmål af retlig karakter samt andre spørgsmål, hvor en afgørelse efter formandens opfattelse vil betyde en afvigelse fra ankestyrelsens hidtidige praksis.

Endvidere agtes der i ankestyrelsens forretningsorden gennemført adgang til, at visse sager kan afgøres ved forenklet mødebehandling, dvs. at sager, der udsendes til de beskikkede medlemmer med en indstilling om afgørelsen, kun drøftes på ankemøde, hvis et af de beskikkede medlemmer ønsker det. Dette forslag vil bidrage til, at der kan afgøres forholdsmæssigt flere sager på ankemøderne.

Med hensyn til *amtsankenævnene* foreslås gennemført adgang til, at nævnsformændene efter nærmere i forretningsordenen fastsatte regler bemyndiges til – som formændene for revaliderings- og pensionsnævnene – at træffe afgørelse uden mødebehandling i visse klare og oplagte sager, som nævnene har fastlagt praksis for. Forslaget indebærer en bedre ressourceudnyttelse, idet der ved at fritage nævnene for de klare og uproblematisk sager kan træffes flere og hurtigere afgørelser inden for samme tid uden anvendelse af flere ressourcer. Det skønnes, at ekspeditionstiden vil kunne reduceres med 2–3 uger for disse sager, først og fremmest fordi sagerne kan afgøres løbende.

Herudover agtes der i forretningsordenerne for *amtsankenævnene* og *revaliderings- og pensionsnævnene* tilvejebragt hjemmel til forenklet mødebehandling.

Endvidere foreslås der tilvejebragt lovhjemmel til, at socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager. Baggrunden er et ønske om at åbne mulighed for at henstille til kommunerne og revaliderings- og pensionsnævnene, at der gennemføres en remonstrationsordning, hvorefter 1. instansen efter modtagelsen af en klagesag foretager en vurdering af, om der er grundlag for at imødekomme klageren fuldt ud, eller om klagen skal sendes til ankemyndigheden med en udtalelse om begrundelsen for afgørelsen. I instansen bør foretage denne vurdering, således at sagen fra 1. instansens side ekspederes hurtigt muligt og i almindelighed inden for en frist af 4 uger. Er det som følge af klagens indhold tvivlsomt, om en ny afgørelse imødekommer klageren fuldt ud, vil klageren sammen med den nye afgørelse blive orienteret om, at han kan rette henvendelse til 1. instansen med henblik på, at sagen indbringes for klageinstansen. En remonstrationsordning som den foreslåede skønnes på baggrund af erfaringerne på arbejdsløshedsforsikringslovens og skattestyrelseslovens område at kunne bidrage til en effektivisering gennem en nedbringelse af antallet af sager ved ankeinstanserne, samtidig med at 1. instanserne ved den foreslåede ordning ikke belastes unødvendigt. Det kan i den sammenhæng

nævnes, at ordningen i nogen grad svarer til, hvad der allerede kendes fra magistratskommunerne med områdekontorer. – Forslaget medfører, at 1. instansens klagevejledning bør indeholde en opfordring til, at eventuelle klager indgives til 1. instansen. Ordningen om indsendelse af klager til 1. instansen, der kendes fra justitsministeriets område, vil spare en postgang og skønnes at kunne bevirke en mindre reduktion af ankeinstansernes sagsbehandlingstid.

Hvad angår de *administrative virkninger* forventes lovforslaget at medføre en lettelse af sagspresset og af sagsgangen i ankeinstanserne og vil dermed bidrage til en effektivisering af klagebehandling.

I amtsankenævnene og i revaliderings- og pensionsnævnene skønnes de foreslåede ændringer, når de er indarbejdet, at kunne reducere sagsbehandlingstiden med mindst 1 måned fra gennemsnitlig ca. 4 måneder til gennemsnitlig ca. 3 måneder.

Socialministeriet vil løbende følge virkningen af de foreslåede ændringer med henblik på senest ultimo 1986 at kunne vurdere, om de foreslåede ændringer har haft den ønskede effekt.

Hvad angår forslagens *økonomiske virkninger* vil de foreslåede ændringer ikke medføre merudgifter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Hensigten med forslaget er at skabe lovhjemmel til, at der, hvor det anses for nødvendigt, kan udpeges 2 stedfortrædere for revaliderings- og pensionsnævnets formand, hvilket særlig er aktuelt i de store nævn, hvor der holdes mere end ét møde pr. uge, og hvor formandens og/eller stedfortræderens forfald kan forsinke afviklingen af sagerne.

Forslagets sigte er endvidere at skabe lovhjemmel til, at antallet af stedfortrædere for medlemmerne af specielt amtsankenævnene, men også af revaliderings- og pensionsnævnene, kan forøges, således at et medlems og stedfortræderens forfald ikke kommer til at virke forsinkende på nævnens arbejde.

Til nr. 2

Hensigten med forslaget er hurtigere at få afgjort klare og oplagte sager, der ikke frembyder tvivl, gennem en mere ensartet udnyttelse i de forskellige revaliderings- og pensionsnævn af nævns-

formændenes adgang til at træffe afgørelse uden nævnsbehandling.

Efter de gældende regler beror adgangen til at træffe formandsafgørelser på en bemyndigelse fra nævnet. En opgørelse fra 1982 viser, at nævnsformændene traf afgørelse i gennemsnitlig 35 pct. af nævnenes sager, svingende fra ca. 14 pct. i det nævn, der anvendte formandsbemyndigelse mindst, til ca. 60 pct. i det nævn, hvor formandsbemyndigelse blev anvendt mest. Forskellene kan skyldes sagsmængden, den sekretariatsmæssige bemanding og indstillingen hos de enkelte medlemmer, hvorimod sagernes karakter næppe adskiller sig så meget fra hinanden, at det kan begrunde forskellene.

På denne baggrund foreslås det, at socialministeren bemyndiges til i forretningsordenen at fastsætte regler om nævnsformændenes adgang til at træffe afgørelse i sager, der ikke skønnes at frembyde tvivl.

Endvidere foreslås det, at der i forretningsordenen kan fastsættes regler om, at de nævnte sager kan afgøres af den formanden bemyndiger til at træffe afgørelse. I forretningsordenen er det hensigten at fastsætte, at formanden kan bemyndige lederen af nævnssekretariatet til at træffe sådanne afgørelser til aflastning af formanden og smidiggørelse af sagsbehandlingen. Tilsvarende bemyndigelsesordninger anvendtes i den daværende invalideforsikringsret.

De foreslåede ændringer for revaliderings- og pensionsnævnene i amtskommunerne finder som de hidtidige regler tilsvarende anvendelse for revaliderings- og pensionsnævnet for Københavns og Frederiksberg kommuner.

Til nr. 3

Hensigten med forslaget er at opnå hurtigere afgørelse af sagerne i amtsankenævnet ved at bemyndige formanden til at træffe afgørelse i klare og oplagte sager, der ikke giver anledning til tvivl, således at nævnet får frigjort ressourcer til at behandle de øvrige sager hurtigere.

Sagsbehandlingstiden for de sager, som formanden bemyndiges til at træffe afgørelse i, vil være kortere, fordi den sekretariatsmæssige behandling vil tage kortere tid, da der ikke skal udarbejdes og udsendes mødeoplæg, og fordi sagerne kan afgøres løbende, da de ikke skal afvente mødebehandling.

I forretningsordenen er det hensigten at bestemme, at formanden er bemyndiget til at træffe afgørelse, hvis følgende betingelser alle er opfyldt: at formanden skønner, at de foreliggende oplysninger

i tilstrækkelig grad belyser sagen, at afgørelsen af sagen ikke giver anledning til tvivl, at sagen kan afgøres i overensstemmelse med det sociale udvalgs afgørelse, og at sagen ikke kan anses for at være af principiel betydning.

I forretningsordenen er det endvidere hensigten at bestemme, at ankenævnets beskikkede medlemmer skal holdes løbende orienteret om de trufne formandsafgørelser.

Ved at fritage de beskikkede medlemmer for de klare og oplagte sager, bliver der i amtsankenævnene bedre mulighed for i de øvrige sager at få en dialog med dem, hvad der ud fra retssikkerhedshensyn er af afgørende betydning, ikke mindst for afgørelsen af de sager, der styrer den generelle udvikling.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget tilsigter at opnå en ordning, hvorefter ankestyrelsens sager som hovedregel afgøres af et kollegium, bestående af 2 beskikkede medlemmer og 1 ankechef, og ikke som hidtil 2 ankechefer. Der henvises i øvrigt til, hvad der er anført i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås dog, at følgende sager – der ifølge forretningsordenen behandles i en særlig afdeling – som hidtil afgøres af 2 ankechefer og 2 beskikkede medlemmer:

Sager om hjælpeforanstaltninger uden samtykke over for børn og unge efter bistandslovens afsnit VIII og § 65, stk. 5, jfr. § 124, og sager om samtykke eller anmodning fra ankestyrelsen efter adoptionslovens § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 10, 1. pkt.

Endvidere foreslås det, at følgende sager afgøres af 2 ankechefer og 2 beskikkede medlemmer:

Sager, der er udsat med henblik på udvidet votering,

amtsankenævnsafgørelser, som ankestyrelsen som 2. klageinstans optager til behandling, fordi ankestyrelsen skønner, at sagerne er af principiel betydning samt

de af ankestyrelsens øvrige sager (hvor ankestyrelsen er 1. klageinstans) som ifølge styrelseschefens afgørelse er af principiel betydning.

Styrelseschefen kan efter forslaget bestemme, at han tillige selv deltager i afgørelsen af sager, der er udsat med henblik på udvidet votering. Der er i øvrigt ikke foreslået ændringer i styrelseschefens adgang til at deltage i behandlingen af sager af principiel betydning.

Herudover foreslås det, at ankestyrelsens beslutning om antagelse af amtsankenævnsafgørelser til

principiel behandling, fordi de skønnes at være af principiel betydning, træffes af 1 ankechef i stedet for som hidtil 2 ankechefer.

Til nr. 2 og 3

De foreslåede ændringer er af redaktionel karakter og en følge af reglerne i arbejdsskadeforsikringsloven og lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl.

Til § 3

Til nr. 1

Hensigten med forslaget er at få tilvejebragt lovhjemmel til, at socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager, med henblik på at kunne gennemføre remonstrations- og »vending af postgangen«, jfr. hvad der er anført i de almindelige bemærkninger. Efter bestemmelsen kan der endvidere fastsættes særlige regler for behandlingen af klager i magistratskommuner med områdekontorer.

Til nr. 2

Det foreslås, at den eksisterende ankeadgang i sager om uenighed mellem kommuner (opholdskommunesager), hvor amsankenævnets afgørelse efter bistandslovens § 16 altid kan efterprøves af ankestyrelsen, begrænses til, at disse sager afgøres endeligt af amsankenævnene, og at de alene kan tages op af ankestyrelsen, hvis ankestyrelsen anser sagerne for at være af principiel betydning, svarende til ordningen i sygedagpengelovens § 54 og til, hvad der i øvrigt gælder for efterprøvelse af amsankenævnets afgørelser.

I disse sager vil der som anført af ankeudvalget normalt ikke være noget hensyn at tage til enkeltpersoners retssikkerhed, hvorfor det ikke forekommer rimeligt at belaste ankestyrelsen med behandlingen af ikke-principielle sager af denne art. I 1983 traf ankestyrelsen afgørelse i 151 af denne type sager. Den nødvendige ensartethed i praksis over for kommunerne vil i rimeligt omfang kunne tilgodeses ved at optage amsankenævnsafgørelser herom i det eksisterende informationssystem »SM-Sociale Meddelelser« og ved adgangen for ankestyrelsen til at optage sager til principiel behandling.

Til nr. 3, 4 og 5

Det foreslås, at ankeadgangen afskæres i sager om børns optagelse i daginstitution eller dagpleje

og ældres optagelse i daghjem eller dagcenter.

Baggrunden for forslaget er, at den hidtidige prøvelse af disse sager overvejende har været af formel karakter, idet en reel prøvelse i amsankenævn og ankestyrelsen ville nødvendiggøre, at ankeinstansen kunne sammenholde den konkrete sag med de øvrige sager om institutionsoptagelse i den pågældende kommune, og selv dette vil ikke være nogen garanti for, at der ikke kan ske tilside-sættelse af visitationsregler. I 1983 traf ankestyrelsen afgørelse i 67 sager, og amsankenævnene i 245 sager om optagelse i institutioner. Af de 245 sager drejede 157 sig om optagelse i daginstitution/dagpleje og 12 om optagelse i daghjem/dagcenter.

Socialministeriet har ikke – i modsætning til ankeudvalgets primærkommunale repræsentanter – kunnet gå ind for afskæring af ankeadgang i sager om optagelse i plejehjem, beskyttet bolig samt døgninstitution, jfr. bistandslovens kapitel 16 og 17, da disse former for institutionsophold normalt vil være af helt afgørende betydning for den enkelte borger og derfor bør kunne efterprøves af en ankeinstans.

Til § 4

Til nr. 1

Der henvises til bemærkningerne til § 3, nr. 1.

Til nr. 2

Det foreslås, at ankeadgangen til ankestyrelsen efter § 51 i lov om social pension i sager om uenighed mellem kommuner begrænses til, at disse sager afgøres endeligt af amsankenævnene, og at de alene kan tages op af ankestyrelsen, hvis ankestyrelsen anser sagerne for at være af principiel betydning. Ændringen svarer til den foreslåede ændring af bistandsloven, jfr. bemærkningerne til § 3, nr. 2.

Til § 5 og 6

Der henvises til bemærkningerne til § 3, nr. 1.

Til § 7

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1985.

Det foreslås at gennemføre en overgangsbestemmelse, der indebærer, at afgørelser truffet før lovens ikrafttræden, kan behandles efter de før dette tidspunkt gældende regler.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, jfr. lovbekendtgørelse nr. 513 af 1. november 1983, som ændret ved § 2 i lov nr. 156 af 11. april 1984, foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 1, 1. pkt., og i § 18 a, 3. pkt., samt i § 19, stk. 1, 2. pkt., indsættes før »stedfortrædere«: »det nødvendige antal«.

§ 18. I hvert amt nedsættes et revaliderings- og pensionsnævn, der består af 1 formand og 7 medlemmer samt stedfortrædere, som udpeges for en periode af 4 år. 2 medlemmer udpeges af amtsrådet, 2 medlemmer udpeges af kommuneforeningen, 2 medlemmer udpeges af socialministeren efter indstilling fra arbejdsmarkedsnævnet, og 1 medlem udpeges af socialministeren efter indstilling fra De samvirkende Invalideorganisationer. Formanden, der skal have bestået juridisk, statsvidenskabelig, økonomisk eller anden dermed ligestillet kandidateksamen, udpeges af socialministeren.

§ 18 a. I hvert amt nedsættes et ankenævn. Statsamtmanden er nævnets formand. Nævnet består i øvrigt af 2 medlemmer, der sammen med stedfortrædere udpeges af amtsrådet for en periode af 4 år. Som medlemmer eller stedfortrædere kan ikke udpeges personer, der er ansat inden for den offentlige social- og sundhedsforvaltning eller på institutioner med socialt formål, og som dér er beskæftiget med sagsbehandling, klientbehandling eller lignende.

§ 19. For Københavns og Frederiksberg kommuner nedsættes et revaliderings- og pensionsnævn med funktioner svarende til det i § 18 omhandlede nævns. Nævnet består af 1 formand og 7 medlemmer samt stedfortrædere, der udpeges for en periode af 4 år. 3 medlemmer udpeges af Københavns borger-

repræsentation og 1 medlem af Frederiksberg kommunalbestyrelse, 2 medlemmer udpeges af socialministeren efter indstilling fra arbejdsmarkedsnævnet for Københavns-området og 1 medlem udpeges af socialministeren efter indstilling fra De samvirkende Invalideorganisationer. Formanden, der skal have bestået juridisk, statsvidenskabelig, økonomisk eller anden dermed ligestillet eksamen, udpeges af socialministeren.

Stk. 2. Københavns og Frederiksberg kommuner udarbejder planer for den sociale og sundhedsmæssige virksomhed efter de regler, der fastsættes i henhold til § 26, stk. 2. Bestemmelserne i § 26, stk. 4-5, finder anvendelse for Københavns og Frederiksberg kommuner.

2. § 18, stk. 3, sidste pkt., affattes således:

»Ministeren kan i forretningsordenen fastsætte regler om, at sager, der ikke skønnes at frembyde tvivl, kan afgøres af formanden eller den formanden bemyndiger dertil.«

Stk. 2. Nævnet træffer afgørelse i sager om sociale pensioner, dagpenge og social bistand i det omfang, lovgivningen om disse ydelser henlægger sådanne sager til nævnet.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter nævnets forretningsorden. Ministeren kan bemyndige nævnet til efter nærmere fastsatte regler at henvise sager, i hvilke afgørelse ikke skønnes at frembyde tvivl, til formandens afgørelse.

Stk. 4. Udgifterne ved nævnets virksomhed afholdes af staten.

3. § 18 b, stk. 5, affattes således:

»Socialministeren fastsætter nævnets forretningsorden og kan herunder fastsætte regler om, at formanden kan afgøre sager, der ikke skønnes at frembyde tvivl. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at for-

manden kan træffe en foreløbig afgørelse i sager, hvor der er tale om en øjeblikkeligt opstået transssituation.«

§ 18 b. Ankenævnet er klageinstans for afgørelser truffet af det sociale udvalg i det omfang, det fastlægges i lovgivningen.

Stk. 2. Nævnets afgørelser kan gå ud på afvisning, stadfæstelse, ophævelse eller ændring af den påklagede afgørelse. Nævnet kan endvidere hjemvise sagen til fornyet behandling eller henvise den til behandling hos en myndighed, der ikke tidligere har truffet afgørelse i sagen. Nævnet er ikke herved bundet af parternes påstande.

Stk. 3. Nævnet er i sin virksomhed uafhængig af instruktioner vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Stk. 4. Ingen må medvirke som særligt sagkyndig i en sag, når vedkommende har medvirket ved behandlingen af sagen i 1. instans.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter nævnets forretningsorden og kan herunder bl. a. fastsætte regler om, at formanden i tilfælde, hvor der er tale om en øjeblikkeligt opstået transssituation, kan træffe en foreløbig afgørelse.

Stk. 6. Nævnets afgørelser udfærdiges skriftligt og skal være ledsaget af en begrundelse samt vejledning om eventuel klageadgang.

Stk. 7. Udgifterne ved nævnets virksomhed afholdes af staten.

§ 2

I lov nr. 605 af 20. december 1972 om den sociale ankestyrelse, som ændret ved § 1 i lov nr. 196 af 25. maj 1983, foretages følgende ændringer:

1. § 6. affattes således:

»§ 6. Ankestyrelsens afgørelse af de enkelte sager træffes i et møde af 1 ankechef, der fungerer som formand, og 2 beskikkede medlemmer.

Stk. 2. I sager, som er omfattet af stk. 1, kan formanden dog udsætte afgørelsen med henblik på udvidet votering på et senere møde, jfr. stk. 3, nr. 3).

Stk. 3. I følgende sager træffes ankestyrelsens afgørelse dog på møde af 2 ankechefer, hvoraf den ene fungerer som formand, og 2 beskikkede medlemmer:

1) Sager om hjælpeforanstaltninger uden samtykke, jfr. lov om social bistand, afsnit VIII, og § 65, stk. 5, jfr. § 124.

2) Sager efter adoptionsloven om samtykke eller anmodning fra ankestyrelsen.

3) Sager der er udsat med henblik på udvidet votering, jfr. stk. 2.

4) Amtsankenævnsafgørelser, som er optaget til behandling i ankestyrelsen, fordi de skønnes at være af principiel betydning, jfr. stk. 6.

5) Sager i øvrigt der ifølge styrelseschefens afgørelse er af principiel betydning.

Stk. 4. Styrelseschefen kan tillige selv deltage i afgørelsen af de sager, der er nævnt i stk. 3, og fungerer i så fald som formand. Er sagen omfattet af stk. 3, nr. 1 eller nr. 2, er det dog en betingelse, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 5. Ankestyrelsens afgørelse i de enkelte sager træffes ved almindelig stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 6. Ankestyrelsens beslutning om, hvorvidt en sag, der er afgjort af et amtsankenævn, kan optages til behandling, træffes af 1 ankechef. Beslutning skal foreligge inden 14 dage fra sagens modtagelse i ankestyrelsen.

Stk. 7. Nærmere regler om fordeling af sager mellem ankecheferne og om udtagelse af beskikkede medlemmer til behandling af de enkelte sager fastsættes i forretningsordenen.«

§ 6. Ankestyrelsens afgørelse af de enkelte sager træffes i et møde, hvori deltager 2 ankechefer og 2 beskikkede medlemmer. Er en sag af principiel interesse, kan styrelseschefen bestemme, at han tillige selv deltager i afgørelsen af sagen.

Stk. 2. Den ene af ankecheferne fungerer som formand ved afgørelsen af de enkelte sager efter regler, der fastsættes i forretningsordenen. I de stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde fungerer styrelseschefen dog som formand.

Stk. 3. Afgørelsen træffes ved almindelig stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Stk. 4. Nærmere regler om fordeling af sager mellem ankecheferne og om udtagelse af beskikkede medlemmer til behandling af de enkelte sager fastsættes i forretningsordenen.

Stk. 5. Ankestyrelsens afgørelse om, hvorvidt en sag, der er afgjort af et amtsankenævn, kan optages til behandling, træffes af 2 ankechefer. I tilfælde af uenighed mellem ankecheferne træffes afgørelsen af styrelses-

chefen eller den, han bemyndiger hertil. Afgørelse skal foreligge inden 14 dage fra sagens modtagelse i ankestyrelsen.

2. § 8, stk 3, sidste pkt., affattes således:

»I sager, der afgøres efter lov om arbejdsskadeforsikring og lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl., gælder reglerne i førstnævnte lovs § 18, stk. 3, og § 21, stk. 2, og i sidstnævnte lovs § 7.«

§ 8. Ankestyrelsen kan pålægge den person, hvis forhold den påklagede afgørelse vedrører, at medvirke til sagens oplysning, herunder ved at lade sig undersøge af en læge og om fornødent, eventuelt ved indlæggelse, at lade sig undergive observation og behandling. Ankestyrelsen kan endvidere afkræve andre, der har kendskab til forholdene, oplysninger, der må anses for nødvendige for sagens behandling og afgørelse. Ankestyrelsen kan herunder indhente sygehusjournaler eller udskrifter heraf. Ankestyrelsen kan forlange optaget retsligt forhör i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018.

Stk. 2. Efterkommer den person, hvis forhold den påklagede afgørelse vedrører, ikke inden en fastsat frist et af ankestyrelsen i henhold til stk. 1 fremsat krav om medvirken til sagens oplysning, herunder om personligt fremmøde for ankestyrelsen, kan sagen afgøres på det i øvrigt foreliggende grundlag.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter, i hvilket omfang udgifter til lægeerklæringer, undersøgelser og behandling betales af ankestyrelsen. Tilsiges den person, hvis forhold den påklagede afgørelse vedrører, til personligt at give møde for ankestyrelsen, betales nødvendige rejseudgifter i forbindelse hermed af ankestyrelsen. I sager, der afgøres i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde og lov om erstatning til tilskadedkomne værnepligtige m.fl., gælder reglerne i førstnævnte lovs § 48, stk. 2, og § 50, stk. 1, 3. pkt., og i sidstnævnte lovs § 9, stk. 2, og § 11, stk. 1.

3. § 8, stk. 4, ophæves.

Stk. 4. Ved behandlingen af de i stk. 3, 3. pkt., nævnte sager gælder reglerne i førstnævnte lovs § 50, stk. 2, og i sidstnævnte lovs § 11, stk. 2.

§ 3

I lov om social bistand, jfr. lovbekendtgørelse nr. 413 af 5. juli 1984, foretages følgende ændringer:

1. I § 15 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 15. Det sociale udvalgs afgørelser efter denne lov kan, medmindre andet er bestemt i loven, indbringes for amtsankenævnet, i København og Frederiksberg kommuner for den sociale ankestyrelse.

Stk. 2. De afgørelser, der efter denne lov træffes af revaliderings- og pensionsnævnet, kan indbringes for den sociale ankestyrelse.

Stk. 3. Amtsankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Den sociale ankestyrelse kan dog optage en sag til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 4. Klage til amtsankenævnet eller ankestyrelsen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til ankestyrelsen om optagelse af en sag til behandling efter stk. 3, 2. pkt., skal indgives inden for samme tidsfrist. Amtsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af fristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amtsankenævnet henholdsvis chefen for ankestyrelsen.

Stk. 5. Amtskommunens social- og sundhedsudvalgs afgørelser efter denne lov kan indbringes for den sociale ankestyrelse, medmindre andet er bestemt i loven.

2. § 16 affattes således:

»§ 16. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amtsankenævn, som den kommune, som forpligtelsen gøres gældende mod, hører under. § 15, stk. 3, og stk. 4, 2.—4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.«

§ 16. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amtsankenævn, hvorunder den kommune, mod hvem forpligtelsen gøres gældende, hører. Afgørelsen kan inden for den i § 15,

stk. 4, nævnte frist indbringes for den sociale ankestyrelse. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.

3. I § 64, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det sociale udvalgs afgørelse om anbringelse i dagpleje kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 64. Det sociale udvalg kan formidle anbringelse af børn i dagpleje i private hjem, der forud er godkendt af udvalget til dette formål.

Stk. 2. Det sociale udvalg fører tilsyn med dagplejens udøvelse.

Stk. 3. Børnenes forældre betaler for dagplejen efter samme regler som ved anbringelse i daginstitutioner.

4. § 72 affattes således:

»Bestemmelse om optagelse i en daginstitution træffes af det sociale udvalg, hvis afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 72. Bestemmelse om optagelse i en daginstitution træffes af det sociale udvalg.

5. I § 77 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Det sociale udvalgs afgørelse om optagelse i daghjem eller dagcenter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 77. Bestemmelse om optagelse i et daghjem træffes af det sociale udvalg.

Stk. 2. Deltagelse i et dagcenters foranstaltninger for personer med behov for særligt omsorgsarbejde forudsætter godkendelse af det sociale udvalg.

§ 4

I lov nr. 217 af 16. maj 1984 om social pension foretages følgende ændring:

1. I § 50 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 50. Det sociale udvalgs afgørelser om

ret til ydelser efter denne lov kan påklages til amsankenævnet, i Københavns og Frederiksberg kommuner til den sociale ankestyrelse.

Stk. 2. Afgørelser om ret til ydelser efter denne lov truffet af revaliderings- og pensionsnævnet eller chefen for sikringsstyrelsen efter § 62 kan påklages til den sociale ankestyrelse.

Stk. 3. Amsankenævnets afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Den sociale ankestyrelse kan dog optage en sag til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 4. Klage til amsankenævnet eller den sociale ankestyrelse skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til ankestyrelsen om optagelse af en sag til behandling efter stk. 3, 2. pkt., skal indgives inden for samme tidsfrist. Amsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af fristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amsankenævnet, henholdsvis chefen for ankestyrelsen.

Stk. 5. Afgørelser truffet af chefen for sikringsstyrelsen efter § 3, stk. 4, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

2. § 51 affattes således:

»§ 51. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amsankenævn, som den kommune, som forpligtelsen gøres gældende mod, hører under. § 50, stk. 3, og stk. 4, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.«

§ 51. Uenighed mellem kommuner om deres forpligtelser efter denne lov afgøres af det amsankenævn, hvorunder den kommune, mod hvilken forpligtelsen gøres gældende, hører. Afgørelsen kan inden for den frist, der er nævnt i § 50, stk. 4, påklages til den sociale ankestyrelse. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.

§ 5

I lov om børnetilskud og andre familieydelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 609 af 29.

november 1978, som ændret blandt andet ved § 7 i lov nr. 196 af 25. maj 1983 og senest ved § 2 i lov nr. 241 af 23. maj 1984, foretages følgende ændring:

I § 32 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 32. Administrationen af denne lov påhviler de sociale udvalg, dog påhviler administrationen magistraten for de kommuner, der har en godkendt magistratsordning.

Stk. 2. Afgørelser truffet af de sociale udvalg (magistraten) kan indbringes for amtsankenævnet, i Københavns og Frederiksberg kommuner for den sociale ankestyrelse.

Stk. 3. Amtsankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Det af de kommunale myndigheder i København og Frederiksberg udøvede skøn over evnen til tilbagebetaling efter § 31 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. De af de kommunale myndigheder i København og Frederiksberg truffede afgørelser efter kapitel 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Den sociale ankestyrelse kan, uanset bestemmelserne i stk. 3 og 4, optage en sag til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 6. Klage til ankestyrelsen over afgørelser truffet af de kommunale myndigheder i København og Frederiksberg skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til ankestyrelsen om optagelse af en sag til behandling i medfør af stk. 5 skal indgives inden for samme tidsfrist. Ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af styrelseschefen.

§ 6

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 81 af 5. marts 1984, som ændret ved § 5 i lov nr. 218 af 16. maj 1984 og lov nr. 240 af 23. maj 1984, foretages følgende ændring:

I § 54 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af klagesager.«

§ 54. Det sociale udvalgs afgørelser om ret til dagpenge kan indbringes for amtsankenævnet, i Københavns og Frederiksberg kommuner for den sociale ankestyrelse.

Stk. 2. Sikringsstyrelsens afgørelser om ret til dagpenge kan indbringes for den sociale ankestyrelse.

Stk. 3. Uenighed mellem kommunerne om deres forpligtelse efter denne lov afgøres af det amtsankenævn, hvorunder den kommune, som forpligtelsen gøres gældende mod, hører. Gøres forpligtelsen gældende mod Københavns eller Frederiksberg kommuner, træffes afgørelsen af den sociale ankestyrelse.

Stk. 4. Amtsankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Den sociale ankestyrelse kan dog optage en sag til behandling, når ankestyrelsen skønner, at sagen er af principiel betydning.

Stk. 5. Klage til amtsankenævnet eller ankestyrelsen skal indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Anmodning til ankestyrelsen om optagelse af en sag til behandling i medfør af stk. 4, 2. pkt., skal indgives inden for samme tidsfrist. Amtsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af fristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amtsankenævnet eller chefen for ankestyrelsen.